

25. Nuorisotyö

Nuorisotyölautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana v. 1960 oli past. Erkki Ervamaa, varapuheenjohtajana toimitt. Erkki Wiksten sekä jäseninä: fil.maist. Henry Backman, lainop.kand. Veikko Hallenberg, siht. Kalevi Kallio, fil.maist. Annikki Mäkinen, rov. Axel Palmgren, työntek. Juho Pääkönen sekä piirisiht. Usko Ruuskanen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli valtiot.kand. Veikko Järvinen. Lastensuojelulautakuntaa sekä suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaa edustivat fil.maist. Kaarlo Helasvuo, kansakoulujen tarkastaja Aarne Huuskonen sekä kansak.op. Helge Holmberg.

Lautakunta kokoontui 13 kertaa vuoden aikana; pöytäkirjojen pykäläluku oli 127.

Kirjeitä ym. lähetteitä saapui kaikkiaan 2 193 ja lähetettiin 9 315, mihin sisältyi myös kutsukortit kaupunkiin muuttaneille nuorille sekä nuorisojärjestöille lähetetyt 6 suomenkielistä (n. 600 järjestöä) ja 4 ruotsinkielistä (n. 200 järjestöä) kiertokirjettä. Varsinaisia kirjeitä lähetettiin 557.

Lautakunnan tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon: edustajien valitseminen työnvälitystoimiston nuoriso-osaston toimikuntaan (8. 3. 28 §); nuorisokahvilatoiminnan aloittaminen Pohjois-Haagassa kertomusvuoden syksyllä sekä Pitäjänmäen kerhokeskuksen toiminnan lakkauttaminen 31. 12. (29. 3. 37 §, 4. 10. 101 §); v. 1962—1966 sijoitussuunnitelman hyväksyminen investointitoimikunnalle esitettäväksi (29. 3. 40 §, 13. 9. 89 §); v. 1959 jaettujen nuorisomäärärahojen käytöstä annettujen selvitysten hyväksyminen sekä kertomusvuoden vastaavien määrärahojen jakoehdotuksen hyväksyminen (29. 4. 48, 49 §); lautakunnan v:n 1959 toimintakertomuksen hyväksyminen (29. 4. 50 §); tutkimuksen suorittaminen v. 1958 ja 1959 lainvastaisiin tekoihin syyllistyneistä nuorista helsinkiläisistä (17. 5. 58 §); sekä vapaa-ajan viettoa, järjestötoimintaa ja kunnallista nuorisotoimintaa koskevan kirjoituskilpailun järjestäminen kansakoulujen yläluokkalaisille ja keskikoulujen viimeisten luokkien oppilaille (4. 10. 100 §); lautakunta päätti peruuttaa antamansa määräyksen, jonka mukaan tupakointi kerhohuoneistoissa oli kiellettyä (29. 4. 47 §, 17. 5. 59 §). Lisäksi päätettiin, ettei kerhohuoneistoja eikä muita toimipaikkoja tai toimintatiloja luovuteta puoluepoliittisten järjestöjen käyttöön (8. 3. 29 §).

Esitykset. Lautakunnan tekemistä esityksistä mainittakoon seuraavia asioita koskevat: nuorisoasiamiesten tehtävien määrittely (9. 2. 22 §); huonetilojen suunnittelu tai järjestäminen kerhokeskuksia varten (8. 3. 31 §, 25. 10. 109 §, 20. 12. 122 §); lautakunnan edustajien valitseminen Moskovassa vierailevaan valtuuskun-

taan (8. 3. 32 §); lautakunnan talousarvioehdotus v:ksi 1961 (17. 5. 62 §); Kaarelan kerhokeskuksen perustaminen (17. 5. 63 §); Haka-kerhon isännän viran järjestely (17. 5. 65 §); toimikunnan valitseminen suunnittelemaan asuntoloita nuorisolle (13. 9. 92 §) sekä nuorisoasiamiehen lähettäminen virkamatkalle Länsi-Saksaan (20. 12. 127 §).

Lausunnot. Lautakunnan antamista lausunnoista mainittakoon seuraavia asioita koskevat: nuorisokahvila- ja kerhohuoneiston ostaminen Herttoniemestä (19. 1. 15 §); nuorisotyön tehostaminen eräillä kaupungin alueilla (9. 2. 21 §); nuorisokerhohuoneiston hankkiminen Pajamäestä (17. 5. 64 §); Vattuniemen kesäkodin siirtäminen uuteen sopivampaan paikkaan (23. 6. 75 §); Meidän Suomi -nimisten tietokilpailujen alkukilpailujen järjestäminen Helsingissä (4. 10. 101 §) sekä eräät kaupungin asuntotuotantoon liittyvät, nuorisoa koskevat sosiaaliset epäkohdat ja nuorisoasiamiehen sekä past. Ervamaan valitseminen asiaa selvittelevään jaostoon (20. 12. 125 §).

Nuorisotoimiston lainavarasto. Lainattavia välineitä oli varastossa seuraavasti (vastaava lainauspäivien luku merkitty sulkuihin): telttoja 269 (14 146), kenttäkeittiöitä 22 (1 238), keittiövälineitä 141 (2 615), työkaluja 6 (256), teknillisiä välineitä 535 (4 123) sekä muita välineitä 202 (4 615) eli välineitä yhteensä 1 175 ja lainauspäiviä yhteensä 26 993.

Kerhohuoneet. Vuoden aikana hankittiin Hiihtäjätie 1:stä kerhohuoneisto, joten järjestöjen kokoontumismahdollisuudet Herttoniemessä huomattavasti paranivat.

Vuoden vaihteessa 1959/1960 jouduttiin lopettamaan Karjalankadun ja Kumpulankadun kerhokeskukset. Pitäjänmäen kerhokeskus lakkautettiin 31. 12. Pasilan askartelupaja, joka oli ollut seurakuntien käytössä, siirtyi kokonaan niiden omistukseen.

Kantakaupungissa oli kerhohuoneistojen kysyntä vilkasta eikä sitä pystytty täysin tyydyttämään. Haluttuja olivat ensisijaisesti alkuillan käyttövuorot sekä suuret huoneistot, joissa erilaisen liikunnan, tanhujen, pöytätenniksen yms. harjoittaminen oli mahdollista.

Käytettävissä olleet kerhohuoneistot olivat myös nuorison musiikkiyhtyeiden harjoituspaikoiksi sopimattomia, vaikka tilaa olisi ollutkin. Erillisten, musiikkitoimintaa varten rakennettujen huoneilojen saanti olikin edelleen ajankohtainen.

Huoneistojen ja kiinteistöjen korjauksista huolehtivat kiinteistöviraston talosasto ja rakennusviraston talorakennusosasto.

Kerhohuoneistojen iltakäyttö lisääntyi kertomusvuonna v:een 1959 verrattuna 2 049 tuntia. Huoneistojen päiväkäyttöä koetettiin järjestää mahdollisuuksien mukaan.

Nuorisokahvilamuotoinen kerhotoiminta tehostui vuoden aikana huomattavasti, kun myös Pohjois-Haagan ja Herttoniemen uusissa huoneistoissa alkoi mainittu toiminta. Haka- ja Lauttakerhosta saadut kokemukset olivat apuna uusien kerhojen toiminnan suunnittelussa ja aloittamisessa.

Kunnalliset kerhokeskukset, Käpylä, Mäkelä ja Vallila, jatkoivat toimintaansa käytännössä saatujen kokemusten perusteella. Kunnallisen kerhotoiminnan edelleen kehittämisen ja tehostamisen esteenä oli kuitenkin kaikissa em. paikoissa riittämättömät ja puutteelliset huoneistot. Tilanne oli vaikein Mäkelän kerhokeskuksessa, jossa jouduttiin sisätoiminta hajoittamaan kuuteen eri kohteeseen.

25. Nuorisotyö

Eri järjestöt, yhdistykset ym. käyttivät vuoden aikana kerhokeskuksia seuraavasti (nuorisotoimiston omaa kurssitoimintaa varten tarvitut ja kahvilakerhojen käyttämät huoneet eivät sisälly luetteloon):

Kerhokeskus	Huoneiston pinta-ala, m ²	Huoneiden lukumäärä	Yli 10 tuntia käyttäneiden ryhmien lukumäärä	Käyttötunteja (iltakäyttö)
Eläintarhan askartelupajat	120	2	7	537
Etu-Töölö	310	1	20	1 432
Herttoniemi (1. 10. lähtien)	420	3	4	102
Intiankatu	55	3	9	948
Karhulinna	110	3	6	1 760
Kirkkomäki	80	3	11	1 610
Kulosaari	125	4	9	1 770
Käpyrinne	207	4	13	1 423
Lauttasaari	195	3	3	119
Liisankatu	190	4	14	2 414
Malmi	50	1	4	319
Maunula	70	1	9	952
Merimiehenkatu	198	4	21	2 686
Mäyränlinna	73	2	4	772
Pitäjänmäki	106	1	1	112
Pohjois-Haaga	424	5	20	3 303
Pukinmäki	110	3	5	717
Roihuvuori	73	2	7	1 154
Ruskeasuo	35	1	4	456
Siilitie	123	3	15	1 134
Siltasaari	209	6	24	3 073
Stadion	350	6	48	3 155
Sturenkatu	125	3	13	1 761
Töölö	150	3	25	2 093

Oulunkylän retkeilykeskusta saivat järjestöt edelleen käyttää maksutta. Käyn-
tejä oli enemmän kuin edellisenä vuonna eli 115 ja kävijöitä 2 171 henkilöä.

Vattuniemen kesäkodin toiminta jatkui entiseen tapaan. Käyttövuorot olivat
käytännöllisesti katsoen loppuunmerkittyjä, vaikka kesäkoti ei enää ollutkaan mi-
kään ihanteellinen kesänviettopaikka. Järjestöjen tilaisuuksien lukumäärä kesä-
kodissa oli 92 (ed. v. 81) ja kävijöiden määrä 3 008 (2 619) henkilöä.

Haka-kerhon toiminta oli jo saanut osittain vakiintuneita muotoja. Kerhon sisäi-
set pienryhmät olivat lisääntyneet ja niiden toiminta monipuolistunut. Ryhmistä
mainittakoon ohjelmakerho, joka järjesti joulujuhlia, kerhoiltoja, ohjelmallisen tilai-
suuden raittiusviikolla jne. ja jonka keskuudessa toimi myös näytelmäpiiri. Urheilu-
kerholla oli kilpailutoimintaa kahvilakerhojen, urheiluseurojen ja kunnallisten kerho-
keskusten kanssa. Shakki- ja moottorikerhot toimivat aktiivisesti, samoin musiikki-
kerho. Yhteistoiminnassa poliisilaitoksen kanssa järjestettiin myös viihdeiltoja sekä
käsiteltiin liikennekysymyksiä. Ulkopuolisia ohjelmaryhmiä vieraili kerhossa keski-
määrin kolme kertaa viikossa, näistä oli suurin osa musiikkiryhmiä. Kerho oli isän-
nän vuosiloman aikana suljettu, muulloin se oli avoinna kaikkina viikonpäivinä.
Huoneistoa käytettiin päivisin kaupungin viranhaltijoiden ravintolana. Kerhon jäse-
niä, iältään 15—21 -vuotiaita, oli vuoden päättyessä 1 510.

Lauttakerho oli toiminnassa vuoden alusta toukokuun puoleen väliin viitenä iltana
viikossa sekä syyskuun puolesta välistä vuoden loppuun neljänä iltana viikossa.
Jäsenmäärä vuoden vaihteessa oli 186 nuorta.

Herttokerho aloitti toimintansa Hiihtäjätie 1:ssä 1. 10. alkaen. Jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa 792. Kahvilakerho toimi neljänä iltana viikossa.

Pohjois-Haagan kahvilakerho toimi Näyttelijätie 14:ssä 1. 9. alkaen ja jäseniä oli vuoden vaihteessa 453. Kerho oli avoinna neljänä iltana viikossa.

Jokaisessa em. kolmessa kerhossa, jotka toiminnassaan noudattivat Hakakerhon suuntaviivoja, oli ainoastaan yksi toimihenkilö, kahvilan isäntä, joten mahdollisuudet ulkopuolisten ohjelmaryhmien saamiseksi olivat huonommat kuin Haka-kerhossa. Sama koski myös kerhojen sisäistä ryhmätoimintaa. i

Nuorisotyölautakunnan omat kerhokeskukset. Käpylän kerhokeskuksessa toimi 90 poikaa ja 120 tyttöä. Kerhoja oli 25 ja niillä vuoden aikana 825 tilaisuutta. Eri tilaisuuksissa käyneiden yhteinen lukumäärä oli 7 360. Kerhokeskuksessa oli johtajan ja tyttötyönohjaajan lisäksi 20 nuorisotyöntekijää, joista suurin osa toimi vain osan vuotta. Joukossa oli myös palkattomia työntekijöitä. Kerhokeskuksella oli talvileiri Vihdissä 3.—7. 3., johon osallistui 30 kerholaista sekä kesäleiri Bengtsärissa 7.—17. 7., jonka osanottajamäärä oli 38.

Mäkelän kerhokeskuksen kerholaisten määrä oli 43 poikaa ja 89 tyttöä. Kerhoja oli 25, niillä vuoden aikana 368 tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 3 258 kävijää. Kerhokeskuksessa oli johtaja sekä useita ohjaajia, näistä useimmat kuitenkin vain osan vuotta. Talvileiri pidettiin Vihdissä 27. 2.—3. 3., osanottajia oli 37. Kesäleirejä oli Bengtsärissa kaksi, 10—15-vuotiaille 27. 6.—7. 7. ja 16 vuotta täyttäneille 16.—21. 7., edellisellä 37 ja jälkimmäisellä 14 osanottajaa.

Vallilan kerhokeskuksessa oli 552 poikaa ja 197 tyttöä. Kerhoja oli 59, niiden tilaisuuksia 2 719, joissa kävijöitä 27 145. Kerhokeskuksessa oli johtaja ja tyttökerhojen valvoja. Palkattomina kerhonohtajina toimi 45 henkilöä. Kesä- ja talvileirejä pidettiin yhteensä 7.

Bengtsärin leirialuetta käyttivät kesällä myös Mäkelän ja Käpylän kerhokeskukset sekä eräät seurat ja järjestöt.

Kurssitoiminta. Kertomusvuonna järjestettiin seuraavat kurssit:

21 suomenkielistä kurssia:	Aika	Osanottajia	Kurssin johtaja
Talviretkelykurssi	27. 1.— 3. 2.	15	Reino Herranen
Nuorisokasvatusopin luentosarja..	23. 3.—12. 4.	24	Guy v. Weissenberg
Kansantanhujen ohjaajakurssi ...	12.—26. 4.	17	Toini Haarni
Askartelukurssi	1.—13. 4.	22	Paula Castren
Elokuvakoneenhoitajien kurssi ...	20.—29. 4.	22	Martti Reinilä
Moottoripyörä- ja liikennekurssi .	10. 5.— 2. 6.	19	Eino Smolander
» » » .	11. 5.— 3. 6.	17	Seppo Kuokkanen
Leirinjohtajakurssi	20. 5.— 3. 6.	10	Reino Herranen
Moottoripyörä- ja liikennekurssi .	7.—30. 6.	10	Eino Smolander
» » » .	8. 6.— 1. 7.	11	Seppo Kuokkanen
» » » .	6.—29. 7.	20	» »
» » » .	9. 8.— 1. 9.	11	Eino Smolander
» » » .	10. 8.— 2. 9.	14	Seppo Kuokkanen
» » » .	6.—29. 9.	18	Eino Smolander
Leikkikurssi	21.—30. 9.	39	Pirkko Poikolainen

25. Nuorisotyö

21 suomenkielistä kurssia:	Aika	Osanottajia	Kurssin johtaja
Askartelukurssi	20. 9.— 6. 10.	19	Veikko Kaseva
Elokuvakoneenhoitajien kurssi	3.—18. 10.	17	Martti Reinilä
Joulumyyjäiskurssi	11.—25. 10.	24	Toini Niemi
Musiikkikurssi	20. 10.—10. 11.	20	Leo Holva
Emalointikurssi	14.—22. 11.	22	Paula Okkonen
Kerho-ohjelmakurssi	10. 11.— 8. 12.	16	Aarno Palm

Neljä ruotsinkielistä kurssia:

Elokuvakoneenhoitajien kurssi ...	12.—26. 4.	10	Stig Wasenius
Leikinohjaajakurssi	25. 4.— 5. 5.	33	Nils Lindholm
Teknillinen kurssi	28. 10.—11. 11.	29	Stig Wasenius
Leikinohjaajakurssi	16.—30. 11.	13	Nils Lindholm

Kaupunkiin muuttavan nuorison neuvontatoimisto. Toimiston mainoksia pidettiin edelleen rautatie- ja linja-autoasemilla. Samoin lähetettiin 7 445 esittelykorttia kaupunkiin muuttaneille 15—21-vuotiaille.

Uusia asiakkaita kävi toimistossa kaikkiaan 435 (ed. v. 379), joista miehiä oli 224 (175) ja naisia 211 (204). Aikaisemmin käyneistä asiakkaista kävi uudelleen 53 (64) miestä ja 60 (79) naista eli yhteensä 113 (143). Yhteensä kävi toimistossa 548 (522) asiakasta ja puhelin- tai kirjeneuvontaa annettiin 600 (850) tapauksessa.

Käyntinsä syyn perusteella jakaantuivat toimiston asiakkaat seuraavasti:

Käynnin syy	Miehet	Naiset
	%	%
Asuntoasiat	8	3
Työasiat	26	13
Opiskelu	24	30
Vapaa-ajanvietto	24	30
Sopeutumisvaikeudet	6	4
Muut asiat	12	20
	Yhteensä	100
		100

Neuvontatoimiston miespuolisista asiakkaista oli sekatyöntekijöitä 60 %, ammattikoulutuksen saaneita 8 %, varastoapulaisia 2 %, oppilaita 9 %, harjoittelijoita 9 % sekä 12 % sellaisia, joiden ammattia ei tiedetty.

Naispuolisista asiakkaista oli kotiapulaisia 67 %, ravintola- ja baariapulaisia 6 %, sairaala-apulaisia 4 %, myymäläapulaisia 4 %, lastenhoitoarjoittelijoita 5 %, muita harjoittelijoita 3 %, tehdastyöntekijöitä 3 % sekä 8 % sellaisia, joiden ammattia ei tiedetty.

Kertomusvuonna valmistui selvitys Helsinkiin muuttaneiden nuorten rikosten-tekijäin sosiaalisista oloista v. 1958—1959, jonka olivat laatineet hra Erik Saxberg ja nti Aino Tuohinto yhdessä nuorisoneuvojan kanssa.

Menot ja tulot. Nuorisotyölautakunnan menot kertomusvuonna olivat:

	mk
Palkkiot	317 500
Vakinaiset viranhaltijat	7 393 815
Tilapäiset viranhaltijat	1 586 025
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	99 474
Muut palkkamenot	10 655 765
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	945 770
Vuokra	19 544 503
Maalta Helsingin kaupunkiin pyrkivän ja muuttaneen nuorison neuvontatoimisto	399 700
Kurssi- ja kilpailutoiminnan järjestäminen ja tukeminen	886 814
Nuorisotyön tunnetuksi tekeminen	308 952
Tarverahat	738 262
Kerhokeskukset	3 879 572
Lainavarasto	980 898
Leirialueet	304 790
Hakakerho	409 539
Kaluston hankinta	2 563 158
Kaluston kunnossapito	220 429
Nuorisojärjestöjen avustaminen vapaiden järjestöjen kautta	5 000 000
Yhteensä	56 234 966

Tuloja oli seuraavasti:

Askartelutarvikkeiden korvauksia	87 690
Kerhohuoneiden vuokratuloja	2 804 473
Kesä- ja talvileirien osanottomaksuja	86 350
Kiinteistölautakunnan korvaus Kulosaaren ja Pukinmäen kerhokeskusten talonmiehen tehtävistä	200 000
Nuorisokahvilan jäsenkorttimaksuja	147 050
Moottoripyöräkoulutuksen osanottomaksuja	59 500
Henkilökunnan asuntokorvauksia	329 231
Yhteensä	3 714 294